

Autorinio kūrinio darbo

**„PILKŪJŲ RUONIŲ POVEIKIO LIETUVOS
PRIEKRANTĖJE ŽVEJOJANČIOMS ĮMONĖMS
DETALUS ĮVERTINIMAS APKLAUSŲ METODU“**

ataskaita

Tyrimo autorius

Tomas Zolubas

Klaipėda, 2014 m.

IVADAS

Kaip ir daugelyje pasaulio valstybių, taip ir Lietuvoje žvejai vis dažniau susiduria su pilkųjų ruonių daroma žala. Lietuvos Gamtos fondas (LGF) vykdo projektą „Lietuvos žvejų ir pilkųjų ruonių konfliktas: problemos įvertinimas, supratimas ir bendradarbiavimo galimybės“. Siekiant išsiaiškinti žvejų patiriamą žalą, lygiagrečiai tiesioginiams stebėjimams panaudotas ne tiek daug laiko sąnaudų reikalaujantis žvejų apklausų metodas. Anoniminė anketa viena iš priemonių, siekiant įvertinti esamą situaciją ir supažindinti Lietuvos visuomenę bei valdžios sektorių su pilkųjų ruonių daroma žala Lietuvos priekrantčių žvejams.

Apklauso tikslas: išsiaiškinti Lietuvos priekrantės žvejų patiriamą žalą dėl ruonių veiklos bei su tuo susijusias aplinkybes.

Uždaviniai ištirti ir nustatyti: kokiais žvejybos įrankiais dažniausiai žvejoja priekrantės žvejai, kaip dažnai žvejai žvejoja, kaip dažnai priekrantės žvejai susiduria su pilkaisiais ruoniais, koks susidūrimo su pilkaisiais ruoniais pobūdis, kokį pilkųjų ruonių skaičių dažniausiai tenka matyti, kokio ilgio ir svorio gali būti stebimi individai, kuriais metų sezonais žvejai patiria didžiausią pilkųjų ruonių daromą žalą, pilkųjų ruonių daromos žalos pobūdį, kokį tinklų ilgį žvejai vidutiniškai praranda per metus, kokią dalį gaudyklinės medžiagos pilkieji ruoniai pažeidžia per metus, kokią dalį žuvų žvejai praranda statydami ūdas, kokią dalį tinklų žvejai praranda per metus dėl pilkųjų ruonių veiklos, kokį kiekį ir kokią dalį žvejai praranda dėl pilkųjų ruonių padaromos žalos, kokį nuostolį patiria priekrantės žvejai per metus, kaip elgiasi žvejai, pamatę aplink valtį besisukiojantį ar tinkle įstrigusį ruonį, ar yra žvejai girdėję apie Dyneema pluoštą, kaip galima būtų sumažinti pilkųjų ruonių daromą žalą, kaip žvejai žiūri į selektyvesnių gaudyklių su atspariu ruonių poveikiui pluoštu naudojimą ateityje, kokių turi žvejai pasiūlymų siekiant išspręsti pilkųjų ruonių ir žvejų konfliktą.

METODAS

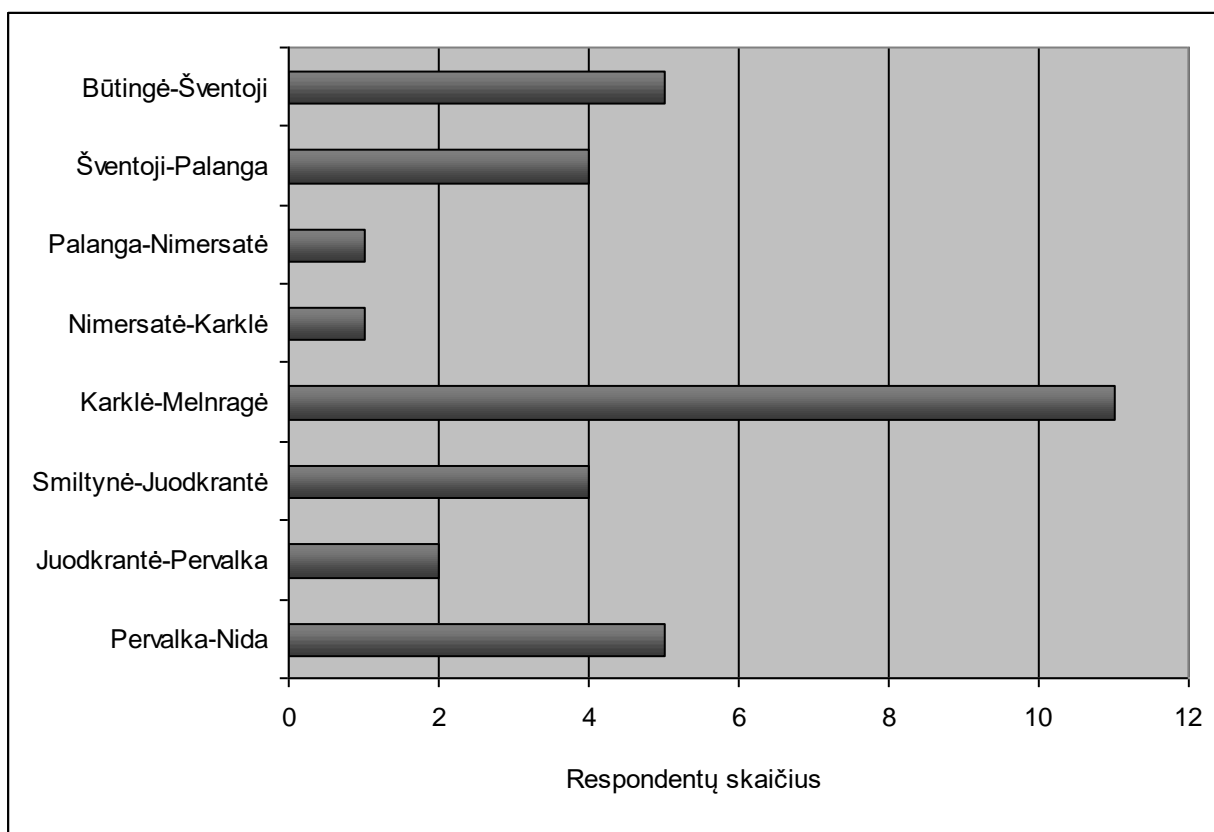
Tyrimai buvo atliekami, vykdant priekrantėje žvejojančių įmonių vadovų arba asmenų, kurie šiose įmonėse atsakingi už žvejybą, apklausą. Asmenys buvo apklausiami, naudojant autorinės sutarties Nr. LGF-R-10 techninėje užduotyje pateiktą anoniminę anketą (priedas). Pagal techninę užduotį turėjo būti apklausta 30-45 žvejybos įmonių už žvejybą atsakingų asmenų.

TYRIMŲ REZULTATAI

Lietuvos Baltijos jūros priekrantėje teisę žvejoti turi 54 žvejobinės įmonės (2011 m. vasario 9 d. Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. V1-14 su paskutiniais pakeitimais).

Apklausų metu siekta apklausti 30-45 žvejobos įmones, tai sudarytų 55-83 proc. visos tikslinės imties. Tyrimų metu pavyko apklausti 33 respondentus, tai sudaro 61 proc. visos tikslinės imties.

Respondentų pasiskirstymas pagal žvejobos rajoną pateiktas 1 pav. Didžiausia dalis apklaustų respondentų (33 proc.) buvo žvejojantys Karklės – Melnragės priekrantės ruože.

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal priekrantės žvejobos rajoną.

Visos apklaustos 33 žvejobos įmonės žvejoja statomais žiauniniais tinklais, 14 įmonių žvejoja ūdomis, 7 įmonės žvejoja gaudyklėmis. Daugiausiai (7 įmonės iš 9 arba 78 proc.) ūdomis žvejoja įmonės dirbančios Būtingės-Palangos rajone, taip dalinai apsisaugodamos nuo ruonių daromos žalos. 6 įmonės iš 7 žvejoja gaudyklėmis Karklės-Melnragės rajone.

Net 26 respondentai (79 proc. nuo visų respondentų) atsakė, kad žvejobos įmonės žvejoja pastoviai visus metus, kai tik leidžia oras; 2 žvejobos įmonės žvejoja visus metus,

kelis kartus per mėnesį; 4 žvejybos įmonės žvejoja žuvų (stintų, lašišų) migracijų metu; kelis kartus per metus nežvejoja nei viena įmonė; vienas respondentas atsakė, kad žvejoja visą laiką, kai leidžia oras, išskyrus vasaros mėnesius.

Pasak respondentų net 8 (24 proc. nuo visų respondentų) iš jų su ruoniais susiduria kiekvieno išplaukimo metu; vienas respondentas atsakė, kad susiduria visada, išskyrus birželio mėnesį; 13 respondentų atsakė, kad per mėnesį susiduria su ruoniais nuo 2 iki 15 kartų, vidutiniškai 7 kartus. Nebuvo nei vieno respondento, kuris teigtų, kad dar nebuvo susidūręs, taip pat nebuvo nei vieno, kuris teigtų, kad susiduria tik kartą per sezoną.

Į klausimus: kuriais metais pirmą kartą pamatėte pilkajį ruonį?, ar matėte šiais metais, praėjusiais metais? atsakė 26 respondentai. Nuo 2012 m. sausio iki 2013 m. rugsėjo mėnesio ruonius bent vieną kartą matė net 20 respondentų (77 proc.).

Pirma kartą pilkieji ruoniai žvejų pamatyti:

Būtingės – Šventosios priekrantės ruože – 1997 m., kitos dvi įmonės 2000 m.;

Šventosios – Palangos priekrantės ruože – 2005 m.;

Palangos – Nemersatės priekrantės ruože – 2000 m.;

Nemersatės – Karklės priekrantės ruože – 1995 m.;

Karklės – Melnragės priekrantės ruože – 1985 m., kitos įmonės 1995 m., 1999 m. 2000 m.;

Smiltynės – Juodkrantės priekrantės ruože – 2003 m., kita įmonė – 2008 m.;

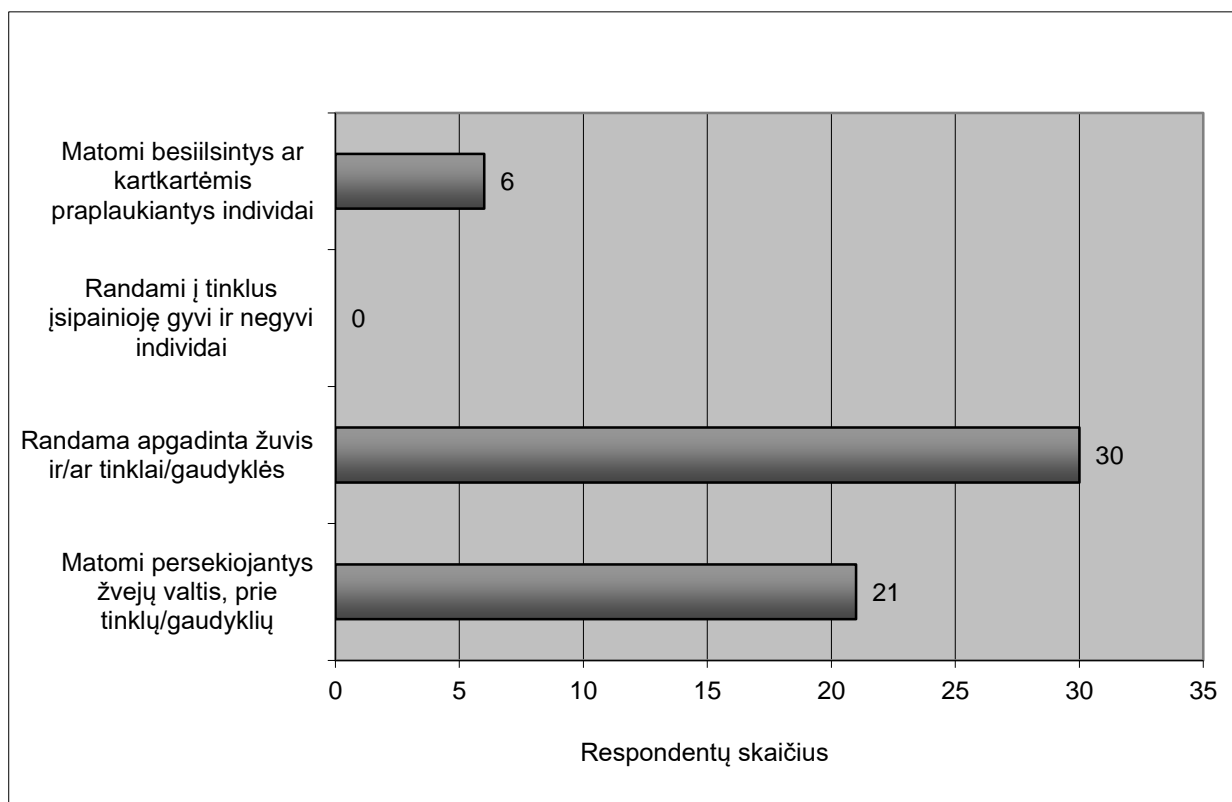
Juodkrantės – Pervalkos ruože – 2008 m.,

Pervalkos – Nidos priekrantės ruože – 1997 m., kita įmonė – 2010.

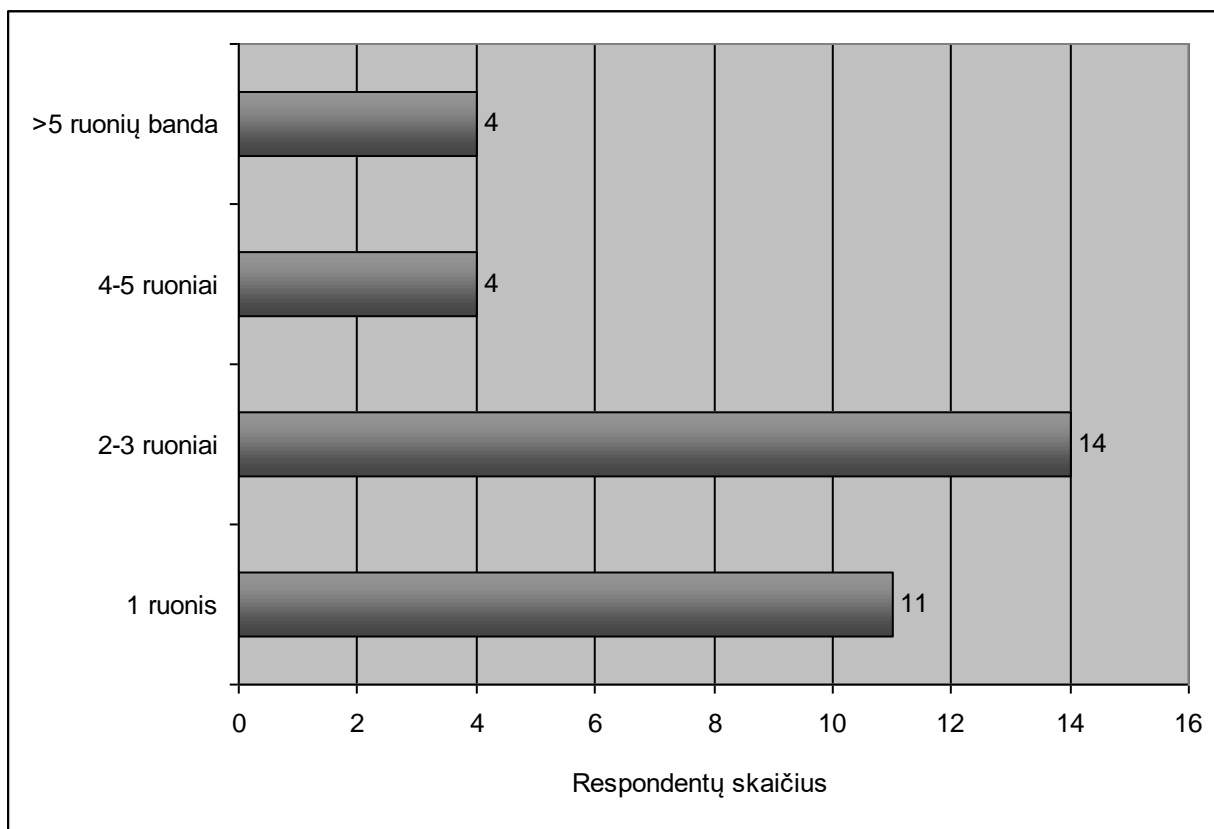
Pagrindinis žvejų susidūrimo su žvejais pobūdis – randama apgadinta žuvis, tinklai, gaudyklės (atsakė 91 proc. respondentų) (2 pav.).

Dažniausiai vienu metu tenka stebėti 2-3 pilkųjų ruonių individus (atsakė 15 respondentų), 1 individą (atsakė 13 respondentų), 4-5 individų ir didesnių grupelių nei 5 individai tenka stebėti rečiau (atsakė po 4 respondentus) (3 pav.).

Dažniausiai žvejams teko stebėti 90-180 kg, 1,5-2 m ilgio jaunus pilkųjų ruonių patinus, subrendusias pateles (atsakė 17 respondentų), o 30-90 kg, iki 1,5 m ilgio 1 metų pilkųjų ruonių jauniklius (atsakė 11 respondentų) ir daugiau nei 180 kg, daugiau nei 2 m ilgio tamsūs, ilgu snukiu, kumpa nosimi suaugusius pilkųjų ruonių patinus (atsakė 9 respondentai) matė mažiau respondentų.

2 pav. Žvejų susidūrimo su pilkaisiais ruoniais pobūdis.

3 pav. Dažniausiai žvejų stebimas ruonių skaičius.

Didžiausią pilkųjų ruonių patiriamą žalą žvejai patiria pavasarį ir rudenį, mažiausią – vasaros metu (4 pav.). Patiriama žala susijusi su žvejybos intensyvumu. Pavasaris ir rudenį – menkių žvejybos sezonai, kai žvejai intensyviai statomais tinklais žvejoja menkes, o menkės mėgstamas ruonių maistas, todėl šiais sezonais patiriama žala yra didžiausia. Vasarą žvejai žvejoja santykinai mažiausiai, todėl ir jų patiriama žala mažiausia.

Ruonių daromos žalos pobūdis labiausiai pasireiškia sudraskytais žvejybos įrankiais (tinklai ir gaudyklės) (atsakė 29 respondentai), išrinktomis ir sudraskytais žuvimis (atsakė 29 respondentai); tik 7 respondentų nuomone, dėl besisukinėjančių ruonių žala pasireiškia sumažėjusiu žuvų kiekiu; vienas respondentas mano, kad priežastis, kodėl jis nebesugauna lašišų rudenį yra ruonių veikla.

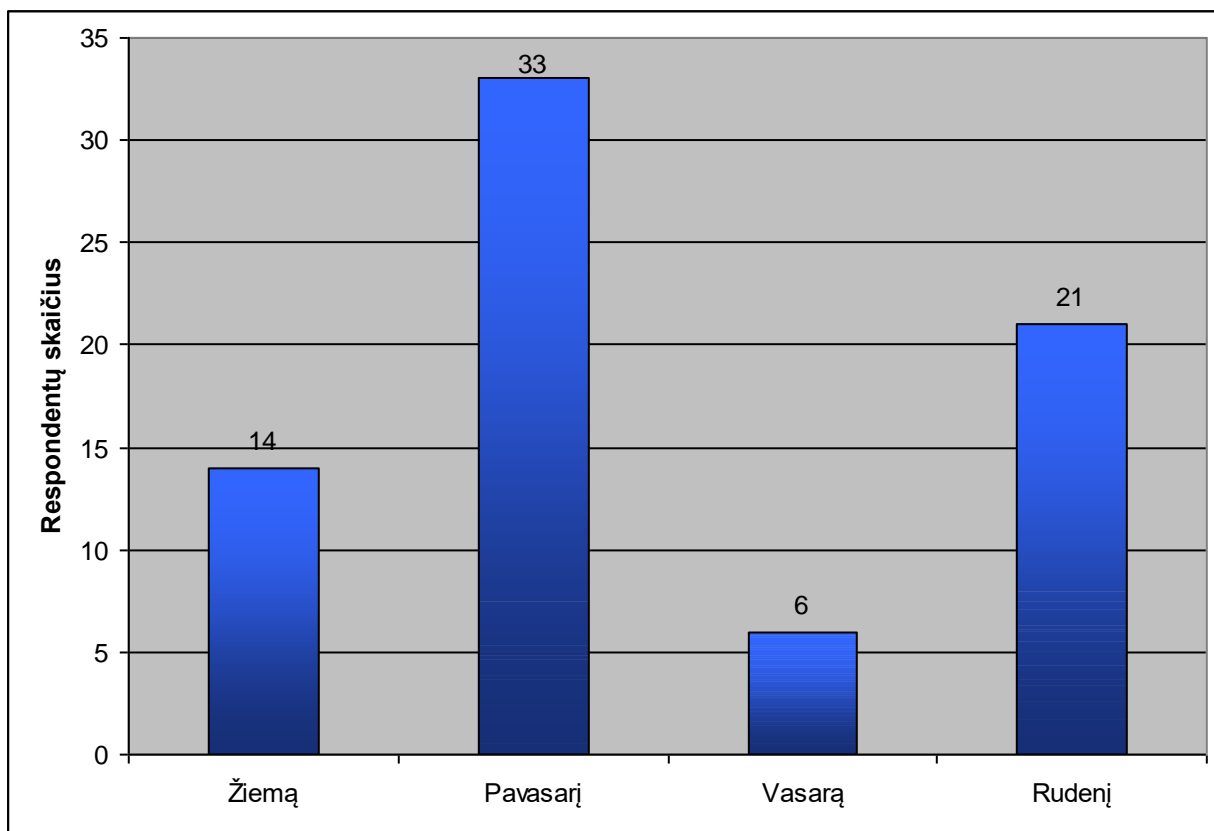
Apklaustos rezultatai rodo, kad dėl ruonių veiklos žvejybos įmonės per metus praranda nuo 100 iki 10 000 m ilgio tinklų. Vidutiniškai viena įmonė per metus praranda 1852 m ilgio tinklų. Įmonių prarastų tinklų ilgis labiausiai priklauso nuo įmonės darbo intensyvumo. Respondentai, žvejojantys gaudyklėmis atsakė, kad per metus dėl ruonių veiklos, jiems tenka pakeisti apie 10 proc. gaudyklės tinklinės medžiagos.

Į klausimą kokią dalį gaudyklinės medžiagos ruoniai pažeidžia per metus respondentai aiškaus atsakymo nepateikė. Vienas respondentas nurodė, kad poveikio nepatiria, kiti atsakė labai įvairiai (5 pav.).

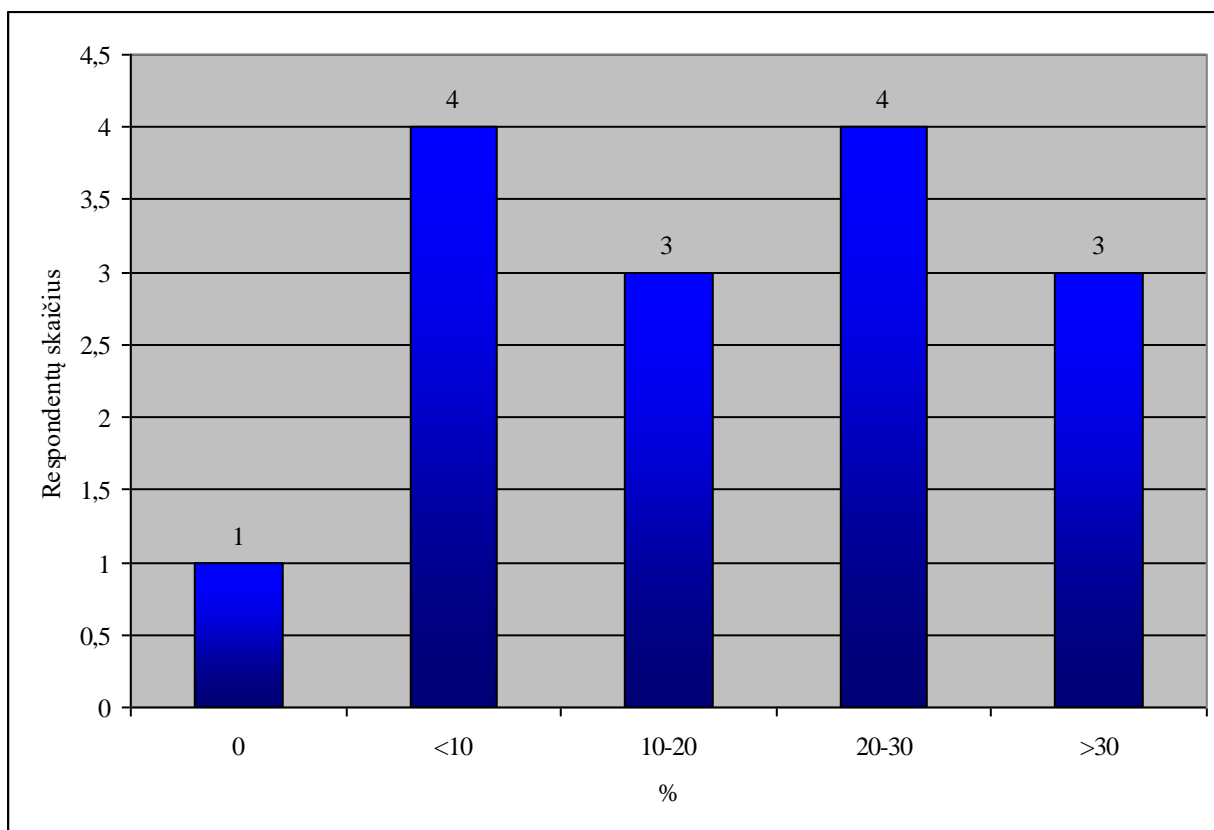
3 respondentų žvejybos įmonės, žvejojamos ūdomis, dėl ruonių veiklos nepatiria nuostolių dėl žuvų praradimų visai, 4 respondentų žvejybos įmonės praranda 20-30 proc. žuvų, 4 respondentų žvejybos įmonės praranda 30-40 proc. žuvų, 4 respondentų žvejybos įmonės praranda daugiau nei 40 proc. žuvų.

Dėl pilkųjų ruonių daromos žalos žvejybos įmonės praranda labai skirtingą dalį turimų tinklų. Didžioji dalis respondentų atsakė, kad praranda nuo 5 iki daugiau kaip 50 proc. turimų tinklų (6 pav.).

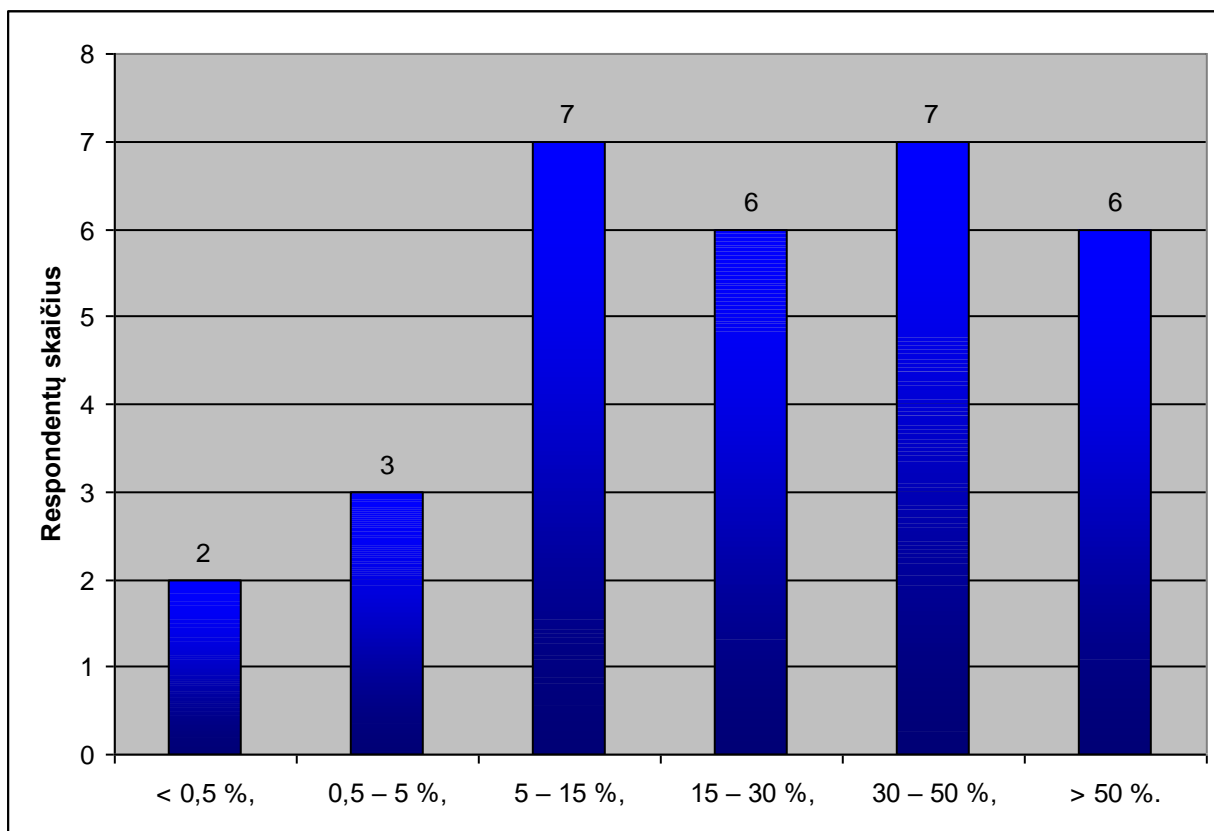
Respondentų nuomone, dėl pilkųjų ruonių veiklos žvejybos įmonės daugiausiai per metus vidutiniškai praranda lašišų, menkių, strimėlių (39, 32, 30 proc. atitinkamai) nuo šių visų šių rūšių žuvų sugavimų (Lentelė 1). Vertinant pagal žvejų nesugautą žuvų dalį, dėl ruonių daromos žalos, ir ekstrapolijuojant visai priekrantės žvejybai pagal 2012 m. priekrantės žvejų sugavimus, 2012 m. priekrantės žvejai dėl ruonių veiklos galėjo nesugauti: 58 kg karšių, 277 kg lašišų, 2,6 t otų, 3,5 t žiobrių, 4 t upinių plekšnių, 15 t stintų, 33 t strimėlių, 53 t menkių, iš viso 111 tonų žuvų. Pagal nesugautą žuvų kiekį dėl ruonių daromos žalos, daugiausiai žvejybos įmonės per metus vidutiniškai praranda menkių (1110 kg) ir strimėlių (289 kg) (Lentelė 1).

4 pav. Sezonai, kai žvejai patiria didžiausią pilkųjų ruonių padaromą žalą.

5 pav. Dėl ruonių veiklos prarandamas gaudyklių tinklinės medžiagos kiekis per metus.

6 pav. Dėl pilkųjų ruonių padarytos žalos vidutiniškai prarandama turimų tinklų dalis per metus.

Pagal respondentų pateiktą informaciją, visos priekrantėje žvejojančios įmonės patiria nuostolį dėl ruonių daromos žalos; net 8 iš 31 (26 proc.) atsakusių respondentų per metus patirtas nuostolis viršija 10 tūkst. Lt, 5 respondentų – 5 000 – 10 000 Lt, 7 respondentų – 2 000 – 5 000 Lt, 3 respondentų – 1 000 – 2 000 Lt, 3 respondentų 500 – 1000 Lt, 5 respondentų patiriamas nuostolis per metus mažesnis nei 500 Lt (7 pav.).

Padarius prielaidas, kad:

- tie respondentai, kurie nurodė, kad patiria nuostolius virš 10 tūkst. Lt patyrė 15 tūkst. Lt nuostolius,
- tie, kurie nurodė, kad patiria 5000-10000 Lt nuostolį patyrė 7500 Lt nuostolį,
- tie, kurie nurodė, kad patiria 2000-5000 Lt nuostolį – patyrė 3500 Lt nuostolį,
- tie, kurie nurodė, kad patiria 1000-2000 Lt nuostolį, patyrė 1500 Lt nuostolį,
- tie, kurie nurodė, kad patiria 500 - 1000 Lt nuostolį, patyrė 750 Lt nuostolį,
- tie kurie nurodė, kad patiria mažiau nei 500 Lt nuostolį, patyrė 250 Lt nuostolį,

apklausti respondentai, grubiai vertinant, per metus galėjo patirti 190 tūkst Lt nuostolį. Ekstrapoliavus skaičiavimus visiems priekrantės žvejams, 54 priekrantės žvejybos įmonės dėl ruonių veiklos per metus galėjo patirti 331 tūkst. Lt nuostolį.

Lentelė 1. Verslinių žuvų rūšių žuvų kiekis (% ir kg) žvejybos įmonių prarandamas per metus dėl pilkųjų ruonių veiklos.

Žuvų rūšis	Respondentų skaičius	Nuo – iki (%)	Vidurkis (%)	Nuo – iki (kg)	Vidurkis (kg)
Strimelė	15	5-70	30	10-2 000	289
Menkė	24	3-90	32	10-10 000	1110
Upinė plekšnė	5	1-20	13	20-500*	-
Karšis	5	1-5	3,5	80-90*	-
Lašiša	25	1-100	39	5-100	28
Stinta	16	1-60	14	15-100	37
Žiobris	9	1-70	22	80-200*	-
Kitos vertingos (otai)	4	1-50	18,6	10-100	55
Kitos menkavertės	1	-	-	90-100*	-

Pastaba:* - vieno respondento duomenimis.

Į klausimą, kaip elgiasi žvejai, pamatę aplink valtį besisukiojantį ruonį, respondentai atsakė: pasižiūri ir tiek, stebi, pagąsdina, ruoniai patys bėga nuo žmonių, šalia valtės nėra matę ruonių. Į klausimą, kaip elgiasi žvejai, pamatę tinkle įstrigusį ruonį respondentai atsakė: per silpni tinklai, kad ruoniai įstrigtų, nėra buvę, kad įstrigtų tinkluose, įstrigusius ruonius paleidžia, išleidžia.

Apie ruonių draskymui atsparų Dyneema® (Dyneema® pluoštas yra pagamintas iš lengvos polietileno medžiagos, kuri yra keturis kartus tvirtesnė už tradicinį nailono pluoštą (bei keturis kartus brangesnė), daug lėčiau apauga dumbliais, naudojama gaminant gaudykles, atsparias ruonių draskymui) pluoštą buvo girdėję 7 respondentai, 19 respondentų nebuvo girdėję, 6 respondentai nežinojo.

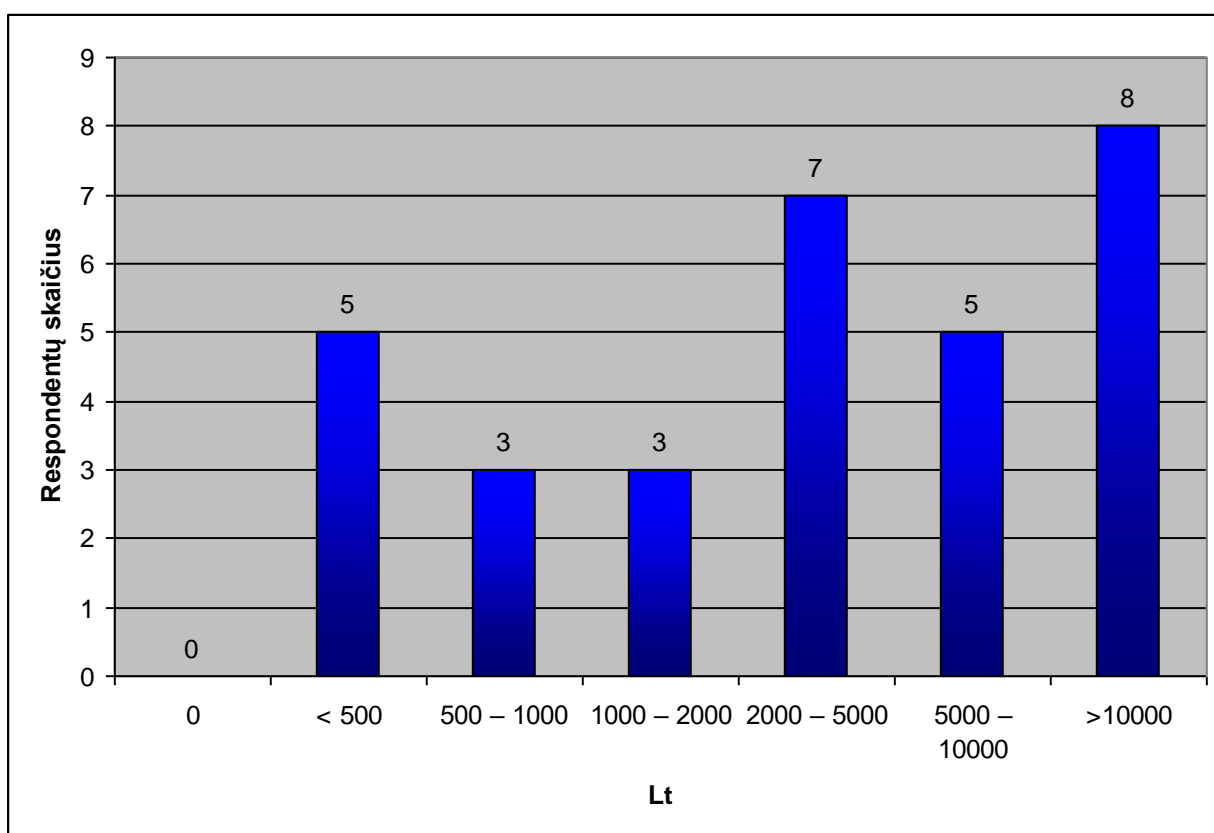
Į klausimą, kaip būtų galima sumažinti pilkųjų ruonių daromą žalą Lietuvos priekrantės žvejams, 10 (30 proc.) respondentų atsakė, kad valstybė galėtų kompensuoti žalą nupirkdama žvejams gaudykles su atspariu ruonių draskymui (Dyneema®) pluoštu arba

specialias atbaidymo priemones, 25 (76 proc.) respondentų nuomone, reikėtų siekti valstybės piniginių kompensacijų už pilkųjų ruonių padarytą žalą, 4 (12 proc.) respondentų nuomone, reikėtų naikinti aplink valtis besisukiojančius ruonius. Taip pat respondentai siūlo mažiau į jūrą leisti dirbtinai išaugintų ruonių, kurie patys nemoka pasigauti žuvų, todėl maitinasi vien tik iš tinkluose esančių žuvų. Kadangi ruonių populiacija didelė, reikėtų reguliuoti populiacijos dydį. Dėl kompensacijų dydžių žvejai siūlo pravesti derybas.

Į selektyvesnių gaudyklių su atspariu ruonių poveikiui pluoštu naudojimą 10 respondentų žiūrėjo palankiai, 5 respondentai - nepalankiai, tai papildomos išlaidos (1 respondento nuomonė), 14 respondentų savo nuomonės neturėjo.

Respondentų nuomone pilkųjų ruonių ir žvejų konfliktą galima būtų spręsti:

- kompensuojant žvejams patiriamus nuostolius,
- turi būti atsakingai reguliuojama ruonių populiacijos dydis, nes paskui gali būti per vėlu (turima, matyt, omenyje kad žvejyba gali tapti nerentabili),
- Švedijoje kiekvienas žvejas turi nušauti po 10 ruonių, kitaip negauna menkių kvotų (matomai, siūloma populiacijos dydį reguliuoti atšaudant, taip kaip tai daro kaimyninės šalys),

7 pav. Žvejybos įmonių patiriamas nuostolis per metus dėl pilkųjų ruonių daromos žalos.

TYRIMŲ REZULTATŲ APTARIMAS

Tyrimų metu apklausti 33 respondentai, tai sudaro 61 proc. visos tikslinės imties. Didžioji apklaustų respondentų dalis (33 proc.) buvo žvejai, žvejojantys Karklės – Melnragės priekrantės ruože. Visos apklaustos žvejybos įmonės žvejojo statomais žiauniniais tinklais, net 79 proc. žvejybos įmonių žvejoja pastoviai visus metus, kai tik leidžia orai. 24 proc. respondentų su ruoniais susiduria kiekvieno išplaukimo metu. Nuo 2012 m. sausio iki 2013 m. rugsėjo mėnesio ruonius bent vieną kartą matė net 77 proc. žvejų. Pagrindinis žvejų susidūrimo su ruoniais pobūdis – randama apgadinta, išrinkta žuvis, suplėšyti tinklai, gaudyklės. Apklausos duomenimis dažniausiai vienu metu žvejai stebėjo 2-3 pilkųjų ruonių individus, kurie buvo 90-180 kg, matomai, 1,5-2 m ilgio jauni pilkųjų ruonių patinai arba subrendusios patelės. Didžiausią pilkųjų ruonių patiriamą žalą žvejai patiria pavasarį ir rudenį, mažiausią – vasaros metu. Patiriamas žalos dydis susijęs su žvejybos intensyvumo dydžiu. Apklausos rezultatai rodo, kad dėl ruonių veiklos žvejybos įmonės per metus praranda nuo 100 iki 10 000 m ilgio tinklų. Vidutiniškai viena įmonė per metus - 1852 m ilgio tinklų. Įmonių prarastų tinklų ilgis priklauso nuo įmonės darbo intensyvumo. Respondentai, žvejojantys gaudyklėmis atsakė, kad per metus dėl ruonių veiklos, jiems tenka pakeisti apie 10 proc. gaudyklės tinklinės medžiagos. Dėl pilkųjų ruonių veiklos žvejybos įmonės daugiausiai santykinai per metus praranda laišių, menkių, strimėlių nuo šių visų šių rūšių žuvų sugavimų. Vertinant pagal dėl ruonių veiklos žvejų nesugautą žuvų dalį ir ekstrapoliuojant visai priekrantės žvejybai pagal 2012 m. priekrantės žvejų sugavimus, 2012 m. priekrantės žvejai dėl ruonių veiklos galėjo nesugauti 111 tonų žuvų. Vertinant pagal žvejų pateiktą informaciją, apie patiriamą žalą, visos priekrantės žvejybos įmonės dėl ruonių veiklos per metus galėjo patirti 331 tūkst. Lt nuostolį. Apie ruonių draskymui atsparų Dyneema® pluoštą girdėję 22 proc. žvejų. Respondentų nuomone pilkųjų ruonių ir žvejų konfliktą galima būtų spręsti: iš vienos pusės kompensuojant žvejams patiriamus nuostolius, iš kitos pusės atsakingai reguliuojant ruonių populiacijos gausumą.

IŠVADOS

Apklausos rezultatų analizė parodė, kad priekrantės žvejai dėl ruonių veiklos per metus galėjo nesugauti apie 111 tonų žuvų ir patirti apie 331 tūkst. Lt nuostolį.

PRIEDAS

2013 07 10
Autorinės sutarties LGF-R-10
Priedas Nr. 1

Autorinės sutarties

„Pilkųjų ruonių poveikio Lietuvos priekrantėje žvejojančioms įmonėms detalus įvertinimas apklausų metodu“

TECHNINĖ UŽDUOTIS

1. Apklausti 30-45 žvejybos įmones ar individualius žvejus, kurie užsiima žvejyba Baltijos jūros priekrantėje (pagal žemiau pridedamą anketą);
2. Atlikti apklausos rezultatų analizę.

ANONIMINĖ ANKETA BALTIJOS JŪROS PRIEKRANTĖS ŽVEJAMS

Kaip ir daugelyje pasaulio valstybių, taip ir Lietuvoje žvejai vis dažniau susiduria su pilkųjų ruonių daroma žala. Lietuvos Gamtos fondas (LGF) pradėjo vykdyti projektą „Lietuvos žvejų ir pilkųjų ruonių konfliktas: problemos įvertinimas, supratimas ir bendradarbiavimo galimybės“.

Ši anoniminė anketa yra viena iš priemonių įvertinti esamą situaciją ir supažindinti Lietuvos visuomenę bei valdžios sektorių su pilkųjų ruonių daroma žala Lietuvos priekrančių žvejams. Anketoje pateikti duomenys bus įvertinti ir pristatyti Aplinkos ir Ūkio ministerijai, mokslinių, gamtosauginių institucijų bei žvejybos asociacijų atstovams. Taip pat kartu su visomis suinteresuotomis grupėmis bei atstovais iš Suomijos, Švedijos bei Estijos ieškosime galimų konflikto sprendimo būdų. Jeigu iškiltų klausimų, jų lauksime e-paštu vaida.surviliene@gmail.com arba tel. +8 66 211047.

Esame nepaprastai dėkingi už Jūsų bendradarbiavimą!

1. Jūsų žvejybos regionas (įrašykite, pvz.: Būtingė-Šventoji, Šventoji-Palanga, Palanga-Nimersatė, Nimersatė-Karklė, Karklė-Melnragė, Smiltynė-Juodkrantė, Juodkrantė- Pervalka, Pervalka-Nida):

2. Kokiomis priemonėmis dažniausiai žvejojate?
 - a) Statomaisiais žiauniniais tinklais;
 - b) Ūdomis;
 - c) Gaudyklėmis;
 - d) Kita: _____.
3. Kaip dažnai žvejojate?
 - a) Pastoviai visus metus, kai tik leidžia oras;
 - b) Visus metus kelis kart į mėnesį;
 - c) Žuvų (stintų, lašišų, kt.) migracijų metu;
 - d) Kelis kart per metus;
 - e) Kita: _____.
4. Kaip dažnai susiduriate su pilkaisiais ruoniais Lietuvos pakrantėje?
 - a) Kiekvieno išplaukimo metu;
 - b) Apie _____ kartų per mėnesį (įrašykite);
 - c) Kartą per sezoną;
 - d) Kelis kart mačiau;
 - e) Nesu susidūręs.
5. Kuriais metais pirmą kartą pamatėte ruonį? Ar matėte šiais, praeitais metais?

6. Koks jūsų susidūrimo su pilkaisiais ruoniais pobūdis?
- Matomi persekiojantys žvejų valtys, prie tinklų/gaudyklių;
 - Randama apgadinta žuvis ir/ar tinklai/gaudyklės;
 - Randami į tinklus įsipainioję gyvi ir negyvi individai;
 - Matomi besiilsintys ar kartkartėmis praplaukiantys individai.
7. Kokį pilkųjų ruonių skaičių dažniausiai tenka stebėti vienu metu?
- 1, b) 2-3, c) 4-5, d) >5.
8. Kokio ilgio ir svorio individus dažniausiai tenka stebėti?
- 30 – 90 kg, iki 1,5 m ilgio (1 metų jaunikliai);
 - 90 – 180 kg, 1,5 – 2 m ilgio (jauni patinai, subrendusios patelės);
 - > 180 kg, >2 m ilgio, tamsūs, ilgas snukis, kumpa nosis (suaugę patinai).
9. Kada patiriate didžiausią pilkųjų ruonių daromą žalą?
- Žiemą;
 - Pavasarij;
 - Vasarą;
 - Rudenį.
10. Pilkųjų ruonių daromos žalos pobūdis:
- sudraskyti tinklai;
 - sudraskytos gaudyklės;
 - išrinkta ar sudraskyta žuvis;
 - sumažėjęs žuvų kiekis dėl besisukiojančių aplinkui ruonių;
 - kita: _____.
11. Kokį vidutiniškai **tinklų** kiekį (ilgį) prarandate **per metus** dėl pilkųjų ruonių daromos žalos?

12. Kaip įvertintumėte pilkųjų ruonių sukeltus **gaudyklinės medžiagos** pažeidimus per metus?
- 0 %,
 - <10 %,
 - 10-20 %,
 - 20-30 %,
 - >30 %.
13. Kokį dalį žuvies (%) **per metus** dėl pilkųjų ruonių daromos žalos prarandate gaudydami **ūdomis**?
- <5 %,
 - 5-10 %,
 - 10-20 %,
 - 20-30 %,
 - 30-40 %,
 - > 40 %.
14. Kokią dalį (%) vidutiniškai per metus prarandate nuo visų savo turimų **tinklų** dėl pilkųjų ruonių daromos žalos?
- < 0,5 %,
 - 0,5 – 5 %,
 - 5 – 15 %,
 - 15 – 30 %,
 - 30 – 50 %,
 - > 50 %.
15. Kokios ir kiek, jūsų manymu, sugautos verslinės **žuvies** dalį prarandate dėl pilkųjų ruonių padarytos žalos (nurodykite apytikslį kiekį % ir kg)?
- Strimelė _____ % _____ kg;
 - Menkė _____ % _____ kg;
 - Plekšnė _____ % _____ kg;
 - Karšiai _____ % _____ kg;
 - Lašiša _____ % _____ kg;
 - Stinta _____ % _____ kg;

- g) Žiobris _____ % _____ kg;
h) Kitos vertingos (_____) _____ % _____ kg;
i) Kitos menkavertės (_____) _____ % _____ kg;
16. Kokį nuostolį (litas) per metus patiriate dėl pilkųjų ruonių daromos žalos?
a) 0 Lt,
b) < 500 Lt,
c) 500 – 1 000 Lt,
d) 1 000 – 2 000 Lt,
e) 2 000 – 5 000 Lt,
f) 5 000 – 10 000,
g) >10 000 Lt.
17. Kaip elgiatės pamatę aplink valtį besisukiojantį ar tinkle įstrigusį ruonį?

18. Ar esate girdėję apie ruonių draskymui atsparų Dyneema® pluoštą? (**Dyneema® pluoštas** yra pagamintas iš lengvos polietileno medžiagos, kuri yra keturis kartus tvirtesnė už tradicinį nailono pluoštą (bei keturis kartus brangesnė), daug lėčiau apauga dumbliais, naudojama gaminant gaudykles, atsparias ruonių draskymui)
a) Taip;
b) Ne;
c) Nežinau.
19. Pilkųjų ruonių daromą žalą Lietuvos priekrantės žvejams sumažinti galima:
a) Valstybei kompensuojant gaudykles su atspariu ruonių draskymui („Dyneema®“) pluoštu ar specialias atbaidymo priemones;
b) Siekiant valstybės kompensacijos už pilkųjų ruonių per sezoną padarytą žalą;
c) Naikinti aplink valtis besisukiojančius pilkuosius ruonius;
d) Kita: _____.
20. Kaip žiūrite į **selektyvesnių gaudyklių** su atspariu ruonių poveikiui pluoštu naudojimą ateityje?
a) Palankiai;
b) Nepalankiai;
c) Neturiu nuomonės;
d) Kita: _____.
21. Ar turite pasiūlymų/komentarų iš savo pusės LR žemės ūkio, aplinkos ministerijoms ar kitoms valdžios institucijoms, kaip būtų galima išspręsti pilkųjų ruonių ir žvejų konfliktą?